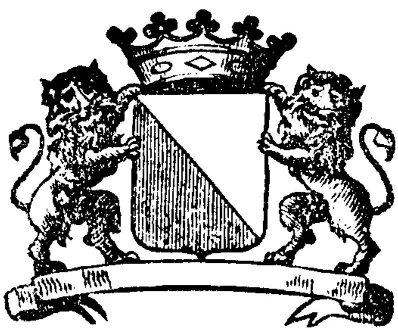
A. 1858. No. 123.

WOENSDAG 26 MEI.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De gewone audientie van den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, zal op Zaturdag den 29. Mei aanstaande geen plaats hebben.

KENNISGEVING.

VERKIEZINGEN.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op art. 100 der wet van den 4. Julij 1850 (Staatsblad No. 37) naar aanleiding van welke moet worden voorzien in de vervulling van de plaatsen van leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal die met den derden Maandag van Sep ember dezes jaars zullen aftreden.

Brengen bij deze ter kennis van de ingezetenen dat de verkiezing van een lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal in het hoofd kies listrict Utrecht zal plaats hebben op Dingsdag den 8. Junij aanstaande; — dat de bureaux ter inlevering der stembriefjes zullen gehouden worden in het stadhuis, voor het eerste onder-kiesdistrict bestaande uit de wijken A. F. G. I. K. en L. in te gaan door de hoofddeur, en voor het tweede onder-kiesdistrict te zamengesteld uit de wijken B. C. D. E. H. en M. in te gaan aan het Oudkerkhof, van des morgens te 9 tot des namiddags te 5 ure, en dat de opening der ingeleverde stembriefjes zal geschieden des daags daaraanvolgende, aanvangende des morgens te 9 ure, in het voormelde locaal.

Wordende voorts de belanghebbenden herinnerd de bepalingen der wet, om in persoon op de plaats voor de inlevering bestemd, te verschijnen, om duidelijk den persoon aan te wijzen op wien men zijne stem uitbrengt, doch de stembriefjes niet te onderteekenen, vermits onderteekende briefjes, zoomede die welke niet ingevuld zijn, anderen omvatten of opzettelijk daaraan zijn vastgehecht, van onwaarde moeten worden verklaard, terwijl eindelijk de belanghebbenden worden uitgenoodigd om het stembriefje, nadat het in zijn geheel van den oproepingsbrief zal zijn afgesneden, digt te vouwen, maar niet te sluiten of te verzegelen, en om bij de stemming den oproepingsbrief mede te brengen.

Utrecht, den 25. Mei 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd

N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelven

H. G. RÖMER.

UTRECHT 26 Mei.

De Montenegrijnsche kwestie zal niet op de Parijsche konferentie behandeld worden. Dat is eene bepaalde zaak, en de berigtgevers dus, die het tegendeel hebben gemeend te moeten beweren, hebben zich dus slecht doen inlichten, en alweder vele dagbladen deswege verkeerdelijk ingelicht. Wel is er bepaald door de leden der konferentie aangenomen, dat al het gesprokene geheim zou blijven; doch de *Moniteur* heeft, zooals we ook gister reeds vermeldden, ons genoegzaam op de hoogte gebragt, door alleen te vermelden:

„De gevolmagtigden van Frankrijk, Oostenrijk, Groot-Brittanje, Pruissen, Rusland, Sardinië en Turkije zijn gisteren in het hotel van het ministerie van buitenlandsche zaken bijeengekomen, om zich met de organisatie der Donauvorstendommen bezig te houden. Daardoor vervallen alle geruchten nopens het behandelen van andere Europesche of Oostersche vraagstukken op deze konferentie.”

Het is dus volkomen bekend wat er in behandeling komt.

Wat de houding van den Oostenrijkschen gezant betreft, de berigten van zijne minder gunstige stelling worden heden eenigzins zachter voorgesteld. Behalve dat hij reeds zijne uitnoodiging naar Fontainebleau schijnt ontvangen te hebben en dat het berigt uit Weenen is gekomen, dat aldaar de brochure *Napoleon III en zijn Tijd*, te Stuttgardt uitgegeven, verboden is, wil men thans ook zeker weten, dat Oostenrijk toestemt in eene herziening van het scheepvaart-traktaat voor den Donau. Zonder in alle punten toe te geven, zou het Weener kabinet er in bewilligen, dat er eene toevoegings-akte werd opgemaakt in verband met de konventie te Weenen geteekend, met de beschikkingen van het Parijzer traktaat van 1856, en met de grondslagen aangaande de vaart op de rivieren in het traktaat van 1815 opgenomen.

Van dien kant is men dus een stap vooruit gegaan tot bevrediging.

Ook Turkijë, van zijne zijde, heeft tot de bevordering van het gemeen overleg medegewerkt, daar toch heden als stellig uit Parijs gemeld wordt, dat de Porte formeel de voorstellen heeft aangenomen, betreffende de grensregeling, zoo als die in 1856 door Frankrijk, Rusland en Engeland waren voorgesteld. Dit berigt gaat verzeld van een tweede, namentlijk, dat de beide Fransche fregatten uit de Adriatiesche zee zouden terug geroepen worden, doch dat men het bevel daartoe nog had laten liggen, toen de tijding te Parijs aankwam, dat Oostenrijk ook eene scheepsmagt derwaarts gezonden had. Men meent echter, dat thans werkelijk het bevel van terugroeping afgezonden is.

Gister sprak men van de bijeenkomst der Kommissie voor de Montenegrijnsche zaak te Weenen, ten minste de Oostenrijksche bladen meenden dit te kunnen verzekeren; heden echter vinden wij in *Le Nord* het tegendeel vermeld, daar aan dat blad geschreven wordt, dat tot plaats der bijeenkomst is gekozen Konstantinopel, en dat als zesde lid een afgevaardigde van Montenegro zal worden geroepen.

Nog zijn de Engelsche dagbladen opgevuld met vertoogen over den zonderlingen loop der zaken in het Huis der Gemeenten. De *Times* wijdt er weder drie groote artikels aan, in een van welke dat blad het Huis verwijt, dat het zich heeft laten influenceren door de laatste berigten uit Indië; het had gewild, dat het Huis zijn gevoelen had uitgedrukt over de verzending en de openbaarmaking van *Canning's* depêche, welke ook de inlichtingen wezen mogten, later aan het Huis gegeven.

Dat blad stemt dus overeen met hetgeen heden door een ander orgaan wordt vermeld, waarin wij lezen: Hetgeen nu eindelijk aan de oppositie den genadeslag gaf, was de tijdige aankomst van de Indische mail, waardoor men kon oordeelen, hoe de kwestie — thans tusschen de oppositie en het goevernement aanhangig — in Indië werd beoordeeld. Het bleek nu toch, dat de in dit opzigt voornaamste autoriteit in Indië, sir *James Outram*, volkomen het gevoelen van het kabinet deelde en de proklamatie afkeurde; 't welk ook daar reeds ten gevolge heeft gehad, dat lord *Canning* een paragraaf aan de proklamatie heeft toegevoegd, en hoewel de verbeurdverklaring van het grondbezit daardoor evenwel gehandhaafd blijft, wordt toch toegezegd, dat deze maatregel met toegevendheid zal worden uitgevoerd, zoodat zij, die tijdig in onderwerping komen, van den gestrengen maatregel zijn uitgesloten.

Het is tot nog toe onbekend hoe men het ministerie wil aanvullen. De zoon van lord *Derby* werd onlangs genoemd; thans weder meent een der dagbladen te kunnen melden, dat de heer *Gladstone* in de plaats van den heer *d'Israëli* de finantiën op zich zal nemen, en dat deze laatste minister van Koloniën zal worden.

Uit Nieuw-York zijn berigten, volgens welke het voorstel, om het *Clayton-Bulwer* verdrag af te schaffen, in de Kamer is verworpen. Voor de beleediging, de Amerikaansche vlag in Paraguay aangedaan, wil men genoegdoening; zoo die niet volkomen gegeven wordt, heeft en Senaat en Kamer den president gemagtigd, die gewapenderhand te eischen.

Zuloaga schijnt in Mexiko weder veld te verliezen. Zijn geld is op, zegt men, en daarom vermindert zijn aanhang. De priester-partij kan hem niet genoeg met haren zegen dienen, er is meer toe noodig om oorlog te voeren.

— Z. M. heeft aan den voormaligen 1. luit. *P. Mertens*, ten gevolge van zijn eervol ontslag als kol.-komm. van het Luxemburgsch Bonds-kontingent, een jaarlijksch pensioen toegelegd van *f* 528; voorts is aan gen. voormaligen 1. luit. toestemming verleend, om het door de regering van het groothertogdom Luxemburg, aan hem in zijne opgemelde betrekking toegestaan jaarlijksch pensioen gleijktijdig te genieten, met het toegelegd Nederlandsch pensioen.

— Op den 22. dezer is door Z. M. den Koning, op de gebruikelijke wijze, in een bijzonder gehoor ontvangen, de baron *de Senarclens de Grancy*, tot dus verre Minister-Resident van Z. K. H. den groothertog van Hessen, ten einde den Koning te overhandigen zijne geloofsbrieven als buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Z. K. H. bij het Nederlandsche Hof.

:— De heer *Théophile Gautier*, feuilletonnist, en de heer *Turgan*, direkteur van den *Moniteur*, het officiëel dagblad van het Fransche Keizerrijk, zijn Zondag namiddag in de residentie aangekomen. Maandag morgen hebben zij de internationale Tentoonstelling bezocht, en, na bij den administrateur dier Tentoonstelling een déjeuner te hebben gebruikt, zijn zij des namiddags naar Parijs teruggekeerd.

— Men verzekert thans, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal in den loop van den zomer, waarschijnlijk in Julij aanstaande, zal bijeen komen, en dat haar dan eenige ontwerpen van financiëlen aard, zoo als over de belastingen van het rijk en de gemeenten, en bijzonder over het gewigtige vraagstuk der spoorwegen, zullen worden aangeboden. Men wil weten, dat de regering vooreerst de ondersteuning zou beoogen van die ondernemingen, welke zich tot taak gesteld hebben den aanleg van de lijnen: 1. in het noord oostelijk gedeelte des Lands (van Groningen op Deventer, in verband met Arnhem); 2. die naar Rheine, en 3. die van Rotterdam op Dordrecht en Breda. Dit zou echter niet uitsluiten, dat, zoo zich solide ondernemingen voor andere lijnen mogten vestigen, de Regering zich zou beijveren, ook voor deze eene matige ondersteuning aan de Staten Generaal aan te vragen.

— Op den 22. Mei heeft de Hollandsche maatschappij van Wetenschappen te Haarlem hare honderd en zesde jaarlijksche vergadering gehouden, onder het voorzitterschap van den heer jh. *L. J. Quarles van Ufford*. In deze vergadering zijn toegewezen twee gouden medailles, als eene aan den heer *P. J. Hollman*, dokter in de genees- heel- en verloskunde te Edam, wegens zijne verhandeling over de cinchonine-zouten, en eene aan den heer *F. L. Phipson*, dokter in de wetenschappen te Parijs, wegens zijne verhandeling over de katalytische kracht.

:— Zaturdag ll. heeft er in het hôtel *Paulez* te 's Hage een luisterrijk diner plaats gehad van de kommissarissen over de stichtingen, voortgesproten uit de nalatenschap van den admiraal *van Kinsbergen*. Dat diner werd gehouden onder het voorzitterschap van den minister van staat, baron *van Hall*.

:— Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, van gister, is verworpen het beroep in kassatie van *Heiltje van Eyk*, tegen een arrest van het provinciaal geregtshof in Utrecht, waarbij zij, wegens kindermoord is veroordeeld.

— Een der eerste kunstenaars van Parijs arbeidt thans aan het portret van H. M. de Koningin der Nederlanden, dat in het Museum van Versailles geplaatst zal worden.

H. M. heeft behalve de heeren *Thiers* en *Drouyn de Lhuys*, ook de heeren *Eugène Scribe* en *Alexandre Dumas* bij zich ontvangen.

*— Van eene geachte hand ontvangen wij het navolgende verslag van de vergadering van het onderwijzers genootschap:

Verleden Zaturdag werd alhier de *dertiende* vergadering van de gewestelijke Vereeniging Utrecht van het Ned. ond. genootschap gehouden. Benevens de Inspekteur en bijna alle schoolopzieners dezer provincie, woonden eenige honoraire leden en voorstanders van het volksonderwijs de vergadering bij. De opkomst was talrijker dan in de laatste jaren. De president, de heer *K. Visscher*, opende de vergadering met eene korte toespraak, waarna de heer *G. Mühring*, onderwijzer te Amersfoort, eene belangrijke redevoering hield over het *waarheidsgevoel*.

De sekretaris gaf verslag van den staat en de werkzaamheden der gew. Vereeniging in afdeelingen. Daaruit bleek, dat er in het aantal leden bijna geene verandering gekomen was. De vereeniging had het honorair lidmaatschap aangeboden aan den nieuw benoemden schoolopziener, den heer Mr. *A. C. W. de Farncombe Sanders*, die het welwillend had aangenomen.

De sekretaris sprak in zijn verslag van de zorg door den Inspekteur en de schoolopzieners aangewend, om *al* de hoofdonderwijzers in deze provincie koste-

loos onderwijs in de beginselen der natuurkunde te doen genieten. Dat onderwijs wordt om de veertien dagen gegeven door den heer *D. Grothe*, direkteur der Technische school alhier. De sekretaris achtte het vermelden dier bijzonderheid te gepaster, omdat, zoo ver hij wist, nog in geen andere provincie, zulk een doortastende maatregel genomen was, om de onderwijzers in de gelegenheid te stellen langzamerhand op hunne scholen te onderwijzen, wat de nieuwe wet van hen vordert.

Van de 9 ingekomen prijsschriften werd dat van *P. Biermasz*, ondermeester te Kockengen bekroond, terwijl dat van *H. C. Weevers*, kweekeling bij den heer *K. Visscher* alhier, het akcessit bekwam. Op de prijsvraag: *Een leesboekje over de Natuurlijke gesteldheid van ons Vaderland* was maar één antwoord ingekomen, dat niet bekroond werd.

De prijsvraag zal op nieuw uitgeschreven worden. Het gewestelijk reglement werd herzien, om het in overeenstemming te brengen met de algemeene wet des genootschaps. Voor de 14. algemeene vergadering, 29 en 30 Julij 1858 te Kampen te houden, werd als gewestelijke afgevaardigde gekozen de heer *K. Visscher*, als plaatsvervanger de heer *A. Tebbenhoff*.

Vervolgens werden de punten ter beschrijving voor de vergadering te Kampen gemeenschappelijk behandeld. *Nijmegen* werd gekozen als de plaats waar in 1859 de algem. vergadering gehouden zal worden, en *Noordholland* als de gew. vereeniging, welke voor de drie volgende jaren het hoofdbestuur kiezen zal.

Veel werd gesproken over het natuurkundig onderwijs op de scholen, over de middelen, door de onderwijzers aan te wenden, om de afschaffing van sterken drank te bevorderen, over het gebrek aan kweekelingen en hulponderwijzers, enz.

Des avonds hielden vele leden nog eene vriendschappelijke bijeenkomst, en ondervonden ook dáár, dat het Ned. Onderwijzers-Genootschap, al had het geen ander doel dan het sterken van den band, die de onderwijzers dient te vereenigen, inderdaad goede vruchten oplevert.

---

*— Door de Uitgevers, daartoe uitgenoodigd, strekt het mij tot eene aangename taak, een enkel woord ter neder te schrijven over *van Lennep's* prachtwerk NEÊRLANDS ROEM, waarvan 't prospektus, met de daarbij gevoegde proefplaten, bereids wijd en zijd door ons lands verspreid, en overal welkom ontvangen is, vooral ook in het vorstelijk 's Hage, waar zelfs Z. M. de Koning, Prins en Prinses *Frederik der Nederlanden*, Prinses *Marianne*, de Hertog van *Saxen-Weimar*, en vele hoog geplaatste personen hunne ondersteuning aan deze uitgave niet hebben ontzegd.

Het is dan ook een schoon tijdvak, dat door onzen beroemden volks-schrijver, Mr. *J. van Lennep*, gekozen is, om op nieuw door zijne steeds fijn versneden pen bewerkt te worden. Wel vertrouw ik, dat hij hier niet zal, en, zeker, even weinig kan vervallen in lang-gerekte levensbeschrijvingen, maar dat, integendeel, zijn apperçu, over elken persoon kortelijk zaamgevat, dezen zal teruggeven in beknopte, lezenswaardige trekken, ter herinnering voor hen, die in de levens der groote mannen van onze Gouden-Eeuw reeds zijn doorgedrongen, — ter veraangenaming en opwekking van anderen, die niet zoo zeer in de geschiedenis onzer voorvaderen zijn ingewijd, doch steeds hooge achting koesteren voor de mannen, wier namen hun onuitwischbaar in het geheugen liggen, — tot verpozing, eindelijk, voor allen, die trotsch zijn op het tijdvak van Neêrlands Roem, en zich gaarne in ledige oogenblikken laten vervoeren door de steeds vloeijende en wegslepende verhalen van onzen Nederlandschen bard en historie-schrijver, en van den man, die zoo herhaaldelijk blijken gaf, dat onze geschiedenis, de gewoonten, de deugden, de nijverheid, de moed en standvastigheid van onze voorvaderen hem nauw aan 't harte liggen, en die steeds rijzen in waarde, wanneer zijne pen ze ons afmaalt op nieuw.

In het deftige kwarto-formaat, zooals het tijdschrift *Europa* het noemt, met karrés om de bladzijde, wordt dit boek, versierd door de teekeningen, ten voete uit, van de heeren *ten Kate* en *Hoevenaar*, het publiek aangeboden, voor een prijs, die zeker geschikt is, om het in aller handen te brengen. Keurig laat zich de uitvoering aanzien, en het heeft ons dan ook geenszins verwonderd, dat bij al de schoone, aanlokkende hoedanigheden deze nieuwe lettervrucht zoovele aanmoediging ondervond, en zeker bij de [illegible] uitgave ondervinden zal, vooral van onze [illegible]landsche drukpers, als ik zie, dat de *Amsterdam-*, *Nieuwe Rotterd.-*, *Haagsche* en *Groninger Courant*, *Handelsblad*, *Zondagsblad*, *Europa* en *Leeskabinet*, en zoovele andere bladen met lust de loftrompet opstaken over dit allezins aan te bevelen boek.

[illegible] de uitgevers zelven ongaarne tot eene aanbeveling [illegible] eigen letterkind overgingen, waartoe zij, [illegible] gelegenheid hadden, mij is het eene regt genoegelijke taak geweest, dit weinige ter aanmoediging [illegible] prachtwerk voor de lezers van dit blad te mogen ter neder schrijven. Zij, die zich de moeite willen geven, de Annonce, hierachter geplaatst, in te zien, het Prospektus, dat alom gratis voorligt, zich aan te schaffen, en de platen, die door den steendrukker *van de Weijer* zorgvuldig zijn bewerkt, met oplettenheid, zoo wat de uitvoering, als wat teekening, kleur en kostuum aangaat, te beschouwen, zullen zeker mij niet beschuldigen, te veel gezegd te hebben tot aanmoediging van een werk, dat de Nederlandsche pers ons aanbiedt, en haar voorzeker tot eere verstrekken zal.

Utrecht. - C....

— Uit Zutphen schrijft men: Met het oog op de spoorweg-plannen, en naar aanleiding eener, dezer dage ontvangen, nadere missive van den minister van binnenlandsche zaken, houdende de ontworpene rigting van den spoorweg tusschen Arnhem en Zutphen, wordt er op dezen oogenblik onderhandeld over den aankoop der Kattenhaven, waarvoor de eigenaars *f* 14,000 vragen, en zal men denkelijk in de eerstdaags te houden raadsvergadering tot eene beslissing in deze aangelegenheid komen.

— Zondag avond jl. had in den tuin de Nederlanden te Amsterdam een eigenaardig feest plaats, de onthulling namelijk van de banier der Typografiesche Vereeniging *de Nederlandsche Drukpers*. Nadat de president de vergadering met eene toepasselijke rede geopend en de talrijke aanwezigen verwelkomd had, droeg de sekretaris een dichtstuk voor, opzettelijk voor dit feest vervaardigd. Het tooneel werd daarop geopend tot uitvoering eener allegoriesche voorstelling. *H. en Eff.-bl.*

HELLEVOETSLUIS 23 Mei. Uitgezeild Noach, kapt. *Wierikx* en Elise Susanne, kapt. *van Boven Fagg*, beiden naar Batavia.

HELLEVOETSLUIS 25 Mei. Uitgezeild Tonia, kapt. *Zeeman*, naar Batavia.

TEXEL 24 Mei. Binnengekomen Cornelia, kapt. *Leeuw*, van Suriname.

— Zeilklaar te Hellevoetsluis Vooruit, kapt. *Kool*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 25 *Mei*. 1.19 El; + AP. 8.14. Gev. 2 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 25 Mei 7 voet 1 duim, of 7 voet Rijnl.

SPANJE.

MADRID, 19 Mei.

De regering heeft berigt ontvangen, dat een aantal Karlisten eene onderneming tegen Calatayud in de provincie Saragossa in den zin hebben. Zij heeft dien ten gevolge de noodige maatregelen genomen.

Uit de Havana heeft men het berigt ontvangen, dat de goeverneur-generaal van Cuba, de generaal *Concha*, zijn ontslag heeft ingezonden.

De *Indépendance Espagnole* meldt, dat de Koningin van Spanje, op de reis die zij in de Middellandsche zee gaat ondernemen, vergezeld zal worden door twee Fransche oorlogsschepen, die in last hebben gekregen haar tot eeregeleide te strekken.

ITALIE.

NAPELS, 13 Mei.

Eene zeer treurige gebeurtenis in eene der aanzienlijkste familiën van Napels heeft algemeene deelneming opgewekt. De markiezin *Castellucio* had met hare drie kinderen de voorstelling der *Oreste* van *Alfieri* bijgewoond, welk treurspel den levendigsten indruk op de kleinen maakte, zoo zelfs, dat zij den volgenden dag de slotscène trachtten te spelen. Het oudste zoontje had de rol van *Oreste*. Met een keukenmes als dolk gewapend, bragt hij in zijne geestdrift zijn zusje een steek in den hals toe, ten gevolge waarvan zij na eenige minuten overleed; stak ook zijn broeder en poogde eindelijk zich den dolk in het hart te stooten. Beide broeders zijn gevaarlijk gewond. De ongelukkige moeder, die er te laat bijkwam, vond hare drie kinderen in hun bloed badende.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 19 Mei.

De geruchten, in sommige buitenlandsche bladen, alsof aartshertog *Ferdinand Maximiliaan* als goeverneur van Lombardijë zou aftreden, schijnen ongegrond te zijn en waren grootendeels veroorzaakt door zijne reis naar Weenen; doch men verzekert thans, dat de aartshertog met zijne gemalin binnen kort, namelijk bij de opening van het badsaizoen, naar Venetië terugkeert. De taak, die de broeder van den Keizer in Italië te verrigten heeft, is echter niet gemakkelijk, daar de Italianen een ingekankerden haat hebben tegen al wat Duitsch is.

Men is hier overtuigd, dat de belofte door het Turksche bestuur, om de Christen onderdanen, zoo in Herzegowina en Bosnie als in andere Turksche provinciën, een beter lot te bezorgen, niet wordt nagekomen. Men bezoeke — zegt een reiziger, die de beide eerstgenoemde landen dezer dage bereisd heeft — die streken, en spreke met de raijas, met de kunstenaars, met de landlieden, met de land[illegible] lijken, maar zorge dat men niet voor een Mahomedaansch spion wordt aangezien, en men zal de waarheid hooren. Men zal van de Christen bevolking, als uit één mond vernemen, dat zij onder het oude Turksche bestuur mindere onderdrukking te lijden had dan thans. Voorheen waren de Christenen wel [illegible] den willekeur van elken *bey*, van elken *spahi*, elken distrikts-chef, van elken janitzaar afzonderlijk onderworpen, doch thans worden zij door de Turksche wetten, door de Turksche justitie gekweld en gepijnigd. De janitzaren zijn door geregelde troepen vervangen, doch deze mishandelen de Christenen even goed als de janitzaren: zij doorloopen het land en ongelukkig het land en ongelukkig het dorp, dat zij doortrekken. Zij ontnemen aan de bewoners hunne levensmiddelen, hun vee, en ze betalen niets. Betaalt het Turksche goevernement, dan komt dat geld niet aan de beroofde bewoners, maar in de zakken van de officieren. Men neemt paarden in beslag en dwingt de landlieden de goederen te vervoeren en dan nog op eigene kosten te leven. In een woord, de Christenen worden steeds door de Mahomedanen veracht, mishandeld en uitgeplunderd.

WEENEN, 23 Mei.

Eergisteren is de verjaardag van den veldslag van Aspern plegtig herdacht, en is een op het kerkhof aldaar opgerigt gedenkteeken voor de in dien [illegible] slag gesneuvelden, in tegenwoordigheid van de aartshertogen *Wilhelm* en *Karel Ferdinand*, onthuld.

Volgens de *Ost. D. Post* wil de Porte alleen op den grondslag van het *status quo* van 1853 onderhandelen, toen zij in het onbetwist bezit van [illegible] hovo was.

— 25 *Mei*. Met. 5 pCt. 82⁵/₁₆; Nat. 8[illegible] Bank 970; Noord-Bahn akt. 167; Credit A[illegible] 235; O-Fr. Sp.-akt. 269; Saltzb. Sp.-akt. 10[illegible] Lomb. Ven. 101; W. op Lond. 10.15; G. 8; Zilv. [illegible]

TRIEST, 24 Mei.

De mail van Alexandria van den 18. dezer [illegible] onze havens aangekomen.

Lord *Elgin* heeft, volgens een brief uit San[illegible] aan de Europesche kooplieden aldaar verklaard, [illegible] hij niet zou terugkomen van de vorderingen aan [illegible] Chinesche bestuur gedaan; des noods zal hij [illegible] oorlog tegen China hervatten en tot voor de po[illegible] van Pekin brengen.

Nopens den dood van den troonopvolger van Eg[illegible] *Achmed-Pacha*, van dien van *Scheridin-Pacha*, [illegible] dien van *Rifaut-Pacha*, minister van koophandel [illegible] andere reizigers (gisteren door ons per telegraaf me[illegible] gedeeld,) is men het niet eens: volgens sommige zijn zij bij een ongeluk met den spoortrein, volgens anderen in den Nijl verongelukt.

Op de scheepswerf te Venetië heerscht buitengewone drukte. Op den geboorte-dag van den Keizer van Oostenrijk, zal onder anderen aldaar van stapel loopen het Oostenrijksche linieschip Keizer, dat [illegible] den scheepsbouwmeester *Tonello* aldaar gebouwd [illegible]

BERLIJN, 24 Mei.

Met wantrouwen ziet men hier hoezeer Frank[illegible] o. a. in de zaak van Montenegro, de belangen [illegible] hartigt van Rusland, dat op het oogenblik [illegible] kwestiën van inwendige organisatie te zeer [illegible] bezig gehouden, om zich veel met de buitenlandsche politiek te bemoeijen. Men ziet daarin, dat Ruslands welwillendheid en des noods zijne medewerking wil winnen, om eene Duitsche mogendheid te kunnen bestoken, voor het geval dat het zijn leger toch [illegible] te doen moet geven.

De regering heeft voor den bouw van Traar[illegible] 20000 thr. gegeven.

De *Bresl. Ztg.* meldt, dat gisteren in Walden[illegible] gedurende een hevig onweder dertien menschen [illegible] één bliksemstraal getroffen zijn.

BERLIJN, 25 Mei.

De prins-gemaal van Engeland, prins *Albert*, [illegible] nevens de prins en de prinses *Frederik Wilhelm* [illegible] Pruissen, worden den 29. Mei te Coburg verwacht.

De hertog van Braband zal den 27. dezer te [illegible] lijn aankomen.

KEULEN, 24 Mei.

Men verneemt dat in de overeenkomst, [illegible] tusschen de Rijnoeverstaten opzigtens de Keulsche brug getroffen is, het volgende is opgenomen. [illegible] de eene zijde verbindt zich Pruissen deels tot [illegible] verhooging der brugpijlers met 5 voet Pruissisch, deels tot eene schadeloosstelling aan alle eigenaars van stoom- en zeilschepen op den Rijn, voor welke wegens de niet te opene brug, eene inrigting [illegible] nederlating der schoorsteenen, betrekkelijkerwijs de masten, noodig wordt. Ook ziet Pruissen bij [illegible] brug te Keulen voor altijd af van alle doorvaartsregten, zelfs wanneer het behoud van de schipbrug noodig geacht mogt worden. Ter andere zijde erkennen de overige oeverstaten, dat hunne vroegere bedenking tegen de konstruktie van de Keulsche brug opgeheven is. Wijders beloven zij van hunne zijde, bij eventuelen lateren aanleg van vaste bruggen over den Rijn op hun grondgebied, daarvoor zorg

te zullen dragen, dat het belang der wije scheepvaart en vloterij op eene aan de traktaten en behoeften beantwoordende wijze worde verzekerd. De toegezegde schadeloosstellingen zijn bepaald als volgt: A. Bij stoomschepen. Voor stoomslepers van meer dan 400 paardenkracht 350 thal.; voor kleinere stoomslepers en groote personen-booten 250 thlr.; voor kleine stoombooten 100 thlr. B. Bij zeilschepen. Voor schepen van 10,000 tot 8000 centenaars 950 tot 750 thlr.; van 8000 tot 6000 ctrs. 750 tot 550 thlr.; van 6000 tot 4000 ctrs. 550 tot 350 thlr.; van 4000 tot 3000 ctrs. 350 tot 250 thlr.; van 3000 tot 1500 ctrs. 250 tot 150 thlr.; van 1500 tot 800 ctrs. 150 tot 30 thlr.; van 800 ctrs. en minder 25 thlr. De betaling der schadeloosstelling vóór ieder schip geschiedt door het Pruissisch spoorweg-kommissariaat te Keulen, zonder hooger beroep.

MUNCHEN, 23 Mei.

Heden heeft de plegtige verloving plaats gehad van de prinses *Helena*, hertogin van Beijeren, oudste zuster van de keizerin van Oostenrijk, met den erfprins *Maximiliaan von Thurn und Taxis*.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Mei.

De *Times* deelt eene dépèche mede, berigtende, dat de Engelsche troepen, bij een aanval op het fort Roxour, in het rijk van Oude, door de opstandelingen zijn afgeslagen met een verlies van 100 man, waarbij 4 officieren.

Uit bijzondere brieven, van Indië komende, ontleenen wij het volgende, als hoofdinhoud van de verschillende meeningen van daar, die echter allen nederkomen op de zekerheid, dat er nog een zware strijd in Indië te strijden is. Men leest o. a. daarin: De opperbevelhebber is bestendig in het veld. Naar wij hopen zal hij zich weldra met Barilly bezig kunnen houden, waar *Nenah Sahib* is. Volgens een brief staat deze aan het hoofd eener aanzienlijke krijgsmagt en heeft eene proklamatie uitgevaardigd, waarbij eene premie op het hoofd van lord *Canning* wordt uitgeloofd. *Jung Bahadoor* heeft de rigting van Nepaul weder ingeslagen en voorgesteld, dat hem tot loon zijner diensten zeker grondgebied zal worden afgestaan. Wij zijn niet gelukkig. *Nenah Sahib* is ons ontsnapt, en zoo ook de nakoor van Awah, de rajah van Mijmpoorie en de opperhoofden van Kotah, die zich met laks ropyen en kanonnen uit de voeten hebben weten te maken. Te Jhansi hebben wij alles bemagtigd, behalve de Ranee of Vorstin, die, als soldaat vermomd, in de rigting van Jaloun gevlugt is. De overwinningen te Kotah en Jhansi zijn ons duur te staan gekomen. De zomerhitte nadert, en wij zullen met twee vijanden gelijktijdig te kampen hebben, de zon en de Cipayers, de eerste van welke nog veel meer dan de tweede te vreezen is. De Vorstin van Jhansi is eene schoone vrouw van twee en twintig jaren, en, wat geestkracht betreft, eene tweede *Catharina* van Rusland. Hare bedstede is van massief zilver en haar met erotiesche schilderijen versierd slaapvertrek allerkostbaarst gemeubeld. Hare rijkste juweelen zijn nog niet gevonden. De Indiesche vrouwen leggen meer moed aan den dag dan de mannen, getuigen de koningin-moeder van Oude, de prinses die onlangs te Lucknow ons wederstand bood, en de Ranee van Jhansi. Men zegt, dat deze laatste de muitelingen van Gwalior onder de wapenen herzameld en zich te Calpee met *Nenah Sahib* vereenigd heeft. Sir *Hugh Rose* ziet hunnen aanval te Jhansi te gemoet, hetwelk zij gezworen zouden hebben te zullen herwinnen. Wij hebben overigens nog 150,000 man tegen ons over staan en overal laat de bevolking het ons aan bijstand en inlichtingen ontbreken. Van nu af tot over twee jaren zullen wij nog 40,000 man versterking uit Engeland behoeven. Rohilcund is geheel in de handen des vijands. De generaals *Roberts*, sir *Hugh Rose* en *Whitlock* worden onophoudelijk verontrust en ofschoon altijd overwinnaars hebben wij eene uiterst zware taak voor ons.

Er zijn berigten uit Nieuw-York van den 12. Mei. Het voorstel tot afschaffing van het verdrag *Clayton-Bulwer* is door de Kamer der vertegenwoordigers verworpen. De Senaat en de Kamer der vertegenwoordigers te Washington hebben een besluit genomen, waarbij de president van de Vereenigde Staten wordt gemagtigd, des noods, geweld te gebruiken, om van de republiek van Paraguay genoegdoening te vorderen voor de beleediging de Amerikaansche vlag aangedaan.

In Mexiko duurt de burgeroorlog nog voort. Den 26. April was de stad Tampico, die door 600 soldaten verdedigd werd, steeds belegerd door den generaal *Garza* met 1700 man. Berigten van den 4. Mei spreken van een beslissend gevecht, ten gevolge waarvan het bestuur van *Zuloaga*, den man der priesters, op het punt stond te vallen. De generaal der liberale partij, *Vidaurri*, had in dat gevecht de overwinning behaald. *Juarez*, de konstitutionele president, was te Vera Cruz zeer wel ontvangen. *Zuloaga* had door geld vele aanhangers verkregen; maar nu hem het geld ging ontbreken, hadden velen hem weder verlaten.

De hoogleeraar aan het Britsche museum, de heer *Prévost*, is dezer dage te Londen overleden. Hij was Franschman van geboorte, doch een volkomen Engelschman geworden door zijn langdurig verblijf te Londen, waar hij zich in 1823 als onderwijzer vestigde. *Prévost* sprak veertig, zoo doode als levende talen. Sedert 1843 bekleedde hij eerstgenoemde betrekking, en de Chinesche bibliotheek van het Britsche museum heeft aan hem haar bestaan te danken.

Onder de personen van aanzien, die zich uit Frankrijk naar Engeland hebben begeven om de begrafenis van de hertogin *van Orleans* bij te wonen, noemt men de heeren *Guizot*, *de Broglie* en *Thiers*, de laatste op eene speciale uitnoodiging van den Graaf van Parijs.

De *Times* raadt aan Harer Majesteits goevernement, eene overeenkomst met Nicaragua aan te gaan en daarbij dezelfde voordeelen voor Engeland te bedingen, als de Noord-Amerikanen bij het dezer dage gesloten verdrag verworven hebben. Het blad voegt er bij, dat het eene moeijelijke zaak is, die al de schranderheid, buigzaamheid en vastberadenheid tevens van geoefende staatslieden vereischt.

Volgens zekere berigten uit Lissabon zouden bij gelegenheid van het in Berlijn bij volmagt voltrokken huwelijk van koning *Don Pedro* met prinses *Stephanie van Hohenzollern*, door tusschenkomst van het Pruissische hof tevens stappen gedaan zijn om eene schikking tusschen *Don Miguel de Braganza* en zijn koninklijken neef tot stand te brengen. Overeenkomstig de gedane voorstellen zou *Don Miguel* voor zich en zijne afstammelingen van alle regten op den Portugeschen troon moeten afstand doen, terwijl hem daarentegen al zijne in het koningrijk liggende goederen terug geschonken en een jaarlijksch inkomen van 60 contos de reis uit de schatkist toegekend zoude worden.

De Braziliaansche minister-resident te Londen heeft met het huis *Rothschild* eene overeenkomst gesloten voor eene leening van £ 1,500,000, rentende $4^{1}/_{2}$ pCt., bestemd tot de voltooijing van den Dom-Pedro-spoorweg, op welks aandeelen de Braziliaansche regering eene rente van 7 pCt. heeft gewaarborgd.

LONDEN, 25 Mei.

Volgens de jongste berigten uit China stonden lord *Elgin* en zijne ambtgenooten op het punt Shanghaï te verlaten en zich naar Teensing te begeven. Zij zouden door de vloten der geallieerden gevolgd worden. De keizerlijke kommissaris was naar Kanton op weg.

— 25 *Mei.* Geo. $97^{7}/_{8}$; Sp. $1^{1}/_{2}$ pCt. $27^{1}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. $112^{5}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $101^{3}/_{4}$; Holl. 4 pCt. $99^{3}/_{4}$; $2^{1}/_{2}$ pCt. 66; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $87^{1}/_{2}$; Grenada Werk. $20^{1}/_{4}$; Port. 3 pCt. $46^{1}/_{4}$; Sard. 5 pCt. $92^{1}/_{2}$; Mex. $20^{3}/_{4}$; Venez. 5 pCt. $37^{5}/_{8}$; Uitgest. $14^{3}/_{4}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Mei.

Naar het zich laat aanzien zal, behalve de Donau-vorstendommen-kwestie, ook de zaak der vaart op de Donau op het kongres worden behandeld. Oostenrijk heeft in deze laatste kwestie eenige koncessie gedaan, die de beëindiging zal vergemakkelijken.

De cirkulaire van den minister van binnenlandsche zaken betreffende de eigendommen der gasthuizen en andere liefdadige inrigtingen is oorzaak, dat reeds verscheidene leden der besturen dier instellingen hun ontslag hebben genomen; men is van meening, dat dit stuk de voorbode is van eene wet, waarbij genoemde ligchamen verpligt zullen worden hunne grondeigendommen in staatspapieren om te zetten.

Krachtens een dezer dage genomen keizerlijk besluit zullen de Engelschen, die zich in onze kolonie Nieuw Caledonië mogten vestigen, er dezelfde regten en voordeelen genieten als de Franschen.

De heer *de Pène* bevindt zich heden redelijk. — De officieren van eenige regimenten hebben in den *Industriel de St. Germain* een brief doen plaatsen ter regtvaardiging van het gedrag van den heer *Hyène*, een stap die gewis de opgewondenheid in deze niet zal verminderen, te meer daar er door bevestigd wordt, hoezeer *Hyène* door eene grove beleediging tot een duel noodzaakte. Dat, gelijk in dit schrijven gezegd wordt, *Hyène* heeft aangeboden met de pistool te vechten, blijkt waar te zijn.

De *Times* werd heden aan den post in beslag genomen, wegens een artikel over de verkiezing van den heer *Migeon*. Sedert jaren heeft den *Times* dit ongeluk niet getroffen. Het goevernement ontzag het groote en — zonderling genoeg — invloedrijke blad en menig scherp artikel werd oogluikend toegelaten, omdat men den toorn der redakteurs van het Engelsche blad niet wilde opwekken.

Men zegt dat de heer *Migeon* zijn zetel in het Wetg. Ligchaam niet zal innemen.

In het Sardinisch kabinet heeft de heer *de Cavour* ter gelegenheid der diskussiën omtrent de leening van 40,000,000 voor de doorgraving en den spoorweg van den *Monte Cénis*, der oppositie tegen deze zaak, waartoe vooral de afgevaardigden van Genua behooren, toegevoegd, dat, zoo men op de uitgaven bekrimpen wilde, het werk niet tot stand komen zou en men eene gelijke afkeuring te wachten had als nog na 400 jaren Genua te beurt valt, voor de wijze waarop het *Columbus* behandeld heeft.

PARIJS, 25 Mei.

De *Moniteur* meldt dat de heer *Granier de Cassagnac* tot ridder van het legioen van eer is benoemd.

De Beurs is heden gedrukt, alle aandeelen in ijzeren spoorwegen worden even als die van 't *Crédit-Mobilier* aangeboden. De 3 pCt. gisteren 69,70 thans 69,60 genoteerd.

— 25 *Mei.* Rente kont. $4^{1}/_{2}$ pCt. 93,50; op Mei 3 pCt. 69,60; Fr.-Oost. Spw. 651; Sp. $1^{1}/_{2}$ pCt. $26^{3}/_{4}$; 3 pCt. $38^{1}/_{8}$.

BELGIE.

BRUSSEL, 24 Mei.

De spanning te Luik, ter zake der verkiezing voor de prov. Staten, is nog al hoog geloopen, en heeft zelfs aanleiding gegeven tot eene zeer bepaalde scheuring tusschen de liberalen aldaar ter stede. De heer *Forgeur* heeft zich van de liberale associatie afgescheiden en zich aan het hoofd gesteld van eene nieuwe kiezers-vereeniging. Verder is de liberale fraktie, welke vertegenwoordigd wordt door het bekende dagblad *le Journal de Liège*, het bekende organ van den tegenwoordigen minister *Frère*, hevig verbolgen over de benoeming van zekeren heer *Polain* tot kandidaat voor het lidmaatschap der prov. Staten. Deze kandidatuur is nadrukkelijk ondersteund door het Luiksche liberale dagblad *la Tribune*, en de strijd tusschen de twee liberale bladen is eindelijk zoo hevig geworden, dat de heer *Polain* op straat handgemeen is geraakt met den heer *Trasenster*, hoogleeraar aan de Universiteit, ridder der Leopoldsorde en eigenaar-bestuurder van *le Journal de Liège*, bij welke gelegenheid eene rotting is stuk geslagen op den rug van een der partijen, en de tusschenkomst van de politie noodzakelijk is geworden.

Zondag middag, tusschen twaalf en half één ure, brak boven de stad Mechelen een ongemeen zwaar onweder los, terwijl de regen in stroomen nederviel en de wind zoo hevig was, dat verscheiden menschen ter aarde geworpen werden. Voor een bierhuis zijn de tafels en stevige houten banken door den wind opgenomen en ver weg geslingerd. Ook werd veel schade aan glasruiten veroorzaakt. Terwijl dit onweder te Mechelen naauwelijks een kwartier duurde, hield het te Lierre, waar de straten letterlijk door den regen in beken herschapen werden, ruim een uur aan.

De stad Antwerpen heeft voor eenigen tijd besloten, tot aandenken aan het Julijfeest, voor den koning een standbeeld binnen hare muren op te rigten. Het plan vond grooten bijval, er kwamen talrijke bijdragen in, en de zaak is thans zoover gevorderd, dat de vervaardiging van het levensgroote standbeeld, dat in erts gegoten zal worden, reeds aan den bekenden beeldhouwer *Geefs* opgedragen is.

ADVERTENTIEN

⁂ Die iets te vorderen heeft van- of verschuldigd is aan- de nalatenschap van den WelEerwaarden Heer J. ZOON, in leven R. K. Pastoor te *Bunnik*, aldaar onlangs overleden, gelieve daarvan opgave of betaling te doen vóór den 1. Junij 1858 ten Kantore van den Notaris BORRET te Utrecht.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

⁂ Op Donderdag 27 Mei 1858, des voormiddags 11 ure, publieke verkooping eener belangrijke collectie **Schilderijen**, door *Oude- en Hedendaagsche Meesters;* waarvan de *Notitie* aan genoemd Lokaal verkrijgbaar is. — Te zien Woensdag 26 Mei van 10—4 ure.

⁂ Men zal op Zaturdag den 5. Junij 1858, des namiddags ten 5 ure, in het lokaal voor Openbare Verkoopingen achter St. Pieter te Utrecht, veilen en aan de meest en genoeg biedende verkoopen:

Eene welgebouwde en soliede onderhouden HUIZING, ERF en GROND, bovenal door den stand voor Koopmans en Winkelhuis alleruitmuntendst geschikt, en waarin sedert meer dan 100 jaren den handel in Linnen, Zeildoek, Zakken, Touwwerk enz., met het beste gevolg voortdurend is en nog wordt uitgeoefend, te Utrecht aan de westzijde van de Neude, nabij de Pottestraat, Wijk G. N° 65, kadaster sectie A. N°. 995, groot 32 ellen.

De Huizing bevat, behalve het Voorvertrek, ingerigt tot uitoefening der zaak, Kantoor daarnaast en Kelderkeuken met alle vereischten; beneden nog ééne Kamer, behangen, met Schoorsteen en Kasten; en boven vier Kamers, waarvan drie behangen en met Kasten, twee met Schoorsteen en Stookplaats, ééne met Alcove, en allen hebben een schoon en ruim uitzigt op de Neude en den omtrek; voorts ruime Zolder en Vliering, op den Zolder drie Kamertjes twee met bedstede.

Breeder bij biljetten, ook wat betreft de aanvaarding en wijze van betaling en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris VAN MEERLANT te Utrecht.

De Huizing is te zien Donderdag en Vrijdag vóór den verkoop van 10 tot 3 ure, met een toegangbillet van den Notaris.

⁂ **Men verlangt** op een voornamen stand, in **huur** of **koop**, tegen November of eerder, een beknopt, welingerigt HEERENHUIS met TUIN, groot 6 à 7 Kamers, van verdere gemakken voorzien. Adres franco bij den Mr. Timmerman WILLEMS, op de Neude.

⁂ Bij eene fatsoenlijke P. G. familie op het aangenaamste gedeelte van de Oude Gracht wordt voor eene Dame of bejaard Heer aangeboden: Een GEMEUBILEERDE VOORKAMER met ruime Alcove, desverkiezende met Kost en bediening.

Tevens biedt men aan KOST en INWONING voor een Meisje dat Onderwijs verlangt in het Naaijen en in alle Vrouwelijke Handwerken. Nader informatie in persoon of per franco brieven letter H. bij J. MADO, Boek- en Papierhandelaar, Jansbrug No. 39.

⁂ D. A. THIEME, te Arnhem, heeft uitgegeven:

Gedachten-Mozaïek,

Menschen- en Levens-beschouwingen,
door B. T. LUBLINK WEDDIK.
Een deel in post-8vo en carton. Prijs *f* 1,75.

GULDENS-EDITIE.

No. 1; inhoudende:

LEVENSBEELDEN.

SCHETSEN EN VERHALEN.
door A. H. VAN DER HOEVE.
(In klein 8vo, 287 pag. compres gedrukt.) Prijs *f* 1.—

BERIGT.

De uitgever stelt zich voor op onbepaalde tijden een deel dezer editie te verzenden.

In de *Guldens-Editie* zullen niet anders dan werken van Nederlandsche Auteurs worden opgenomen.

Thans zijn ter perse:

J. J. CREMER en GERARD KELLER. Vier Novellen. DE OUDE HEER SMITS. Clementine. C. v. E. v. d. BILT LAMOTTE. De laatsten van een oud geslacht. Een familie-roman. LODEWIJK MULDER. Jan Faessen. 2 deelen. 2e druk. GERARD KELLER. Het Huisgezin van den Praeceptor. DE OUDE HEER SMITS. Vervolg op de Brieven en Uitboezemingen.

☞ Elk deel is **afzonderlijk** à *f* 1.— verkrijgbaar.

GOEDKOOP PRACHTWERK.

⁂ Bij alle soliede Boekhandelaren liggen voorhanden het Prospektus en de Inteekenlijsten, proefplaten van een nieuw uit te geven werk getyteld:

NEERLANDS ROEM

Het tijdvak van FREDERIK HENDRIK, voorgesteld in levensbeschrijvingen afbeeldingen van zoodanige Nederlanders, als gedurende zijn Stadhouderschap onderscheiden vakken hebben uitgeblonken, onder Hoofdredaktie van

Mr. J. van LENNEP,

teekeningen van HERMAN TEN KATE en W. P. HOEVENAA

Dit Prachtwerk, het goedkoopste in zijne soort, zal in 27 afleveringen kompleet zijn, maand eene aflevering uit te geven, bevattende eene plaat, met Levensbeschrijving en Omslag. — Alle tretten zijn ten voeten uit, en in kleuren, keurig bewerkt. — Elke aflevering kost slechts **50** C door welken lagen prijs elk, die belang stelt in de Vaderlandsche Geschiedenis, en wien Neerlands ter harte gaat, zich dus in het bezit van dit Prachtwerk kan stellen. De uitgevers rekenen dan ook eene ruime deelneming. Eene inteekenlijst zal voor het werk geplaatst worden, waarom *duidelijke* op*der namen* wordt verzocht.

Na de komplete uitgave wordt de prijs van het werk stellig verhoogd. — De uitgave gaat zeker do

DE BAZAR,

TIJDSCHRIFT voor DAMESHANDWERKEN en MODES,

De prijs per jaargang is *f* 3, *ZONDER MEER.* Daarvoor ontvangt men maand **eene MODEPLAAT, twee groote uitslaande PATRONEN voo Moderne Handwerken, in den uitgebreidsten zin.**

Bovendien ontvangt men bij ieder saizoen **Snijpatronen,** op de **natuurlijke grootte** gezamenlijke DAMES- en KINDER-GARDEROBE omvattende, en worden van tijd tot tijd *e* **Patronen** gegeven. Zoo is bij het nummer van April verzonden een Patroon in natuur grootte, van een ZEER FRAAI TAFELKLEED, alsmede een Snijpatroon voor een DAMES KLEE en KINDERLIJFJE.

De Uitgever heeft zich thans in verbinding gesteld met het Bureau van den *FOLLET*, te Pa zoodat de Modeplaten thans *gelijktijdig* te Parijs in *LE FOLLET* en in den *BAZAR* verschijnen.

Hoewel zelfs geen Buitenlandsch Mode-Journal zoo GOEDKOOP is als *DE BAZAR*, is de Ui ver, door het groot aantal abonné's, reeds in staat deze verbetering aan te brengen; daardoor w tevens eene geregelde expeditie op den 1. van elke maand verzekerd.

⁂ Er wordt te **huur** aangeboden, een fraaije groote KOEPEL, te Utrecht in de Maliebaan, voor de zomermaanden, met vrije wandeling in den Tuin. Te bevragen bij L. L. VAN DAM, wijk I. No. 268 in de Maliebaan.

⁂ De ondergeteekende berigt, dat bij hem verkrijgbaar gesteld is:
Best LOODWIT à 17 cent per pond.
STANDOLIE à 40 cent per pond.
CROMAATGROEN à 30 en 40 cent.
ZWART ZEEGRAS à 6 cent;
en alle andere artikelen tot verminderde prijzen.

G. J. DUIJTSHOFF,
Drogist, Springweg.

⁂ Heden ziet het licht en wordt aan H. H. Inteekenaren verzonden: De **eerste** Aflevering van den **tweeden** Jaargang van **UTRECHT's OUDHEID,** in Afbeeldingen en Beschrijving, door JOANNES VAN LIEFLAND, welk Plaatwerk bij den ondergeteekende en bij de Heeren T. SOETERIK, W. F. DANNENFELSER en Mej. de Wed. J. R. VAN ROSSUM, Boek- en Kunsthandelaren alhier, verkrijgbaar is gesteld. — Inhoud dezer aflevering: 1. De Buurkerk. — 2. Het Kasteel Vredenburg met de Platte Grond. — 3. Overblijfsel eener oude Vestingtoren (Spanjaardsgat). — 4. De toelichtende Tekst.

Utrecht, 25 Mei 1858. J. VAN LIEFLAND.
Adres: Ganzenmarkt G. No. 294.

⁂ Bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

LEERBOEK
DER
SCHEIKUNDE.

TEN GEBRUIKE AAN
INRIGTINGEN VAN LAGER EN MIDDELBAAR ONDERWIJS, EN TOT ZELF-ONDERRIGT.
DOOR

Dr. J. W. GUNNING,

Lector aan de Hoogeschool en Leeraar in de Scheikunde aan de Technische School te Utrecht.

EERSTE DEEL.
DE SCHEIKUNDE DER NIET-METALEN.
Iste Aflevering.
120 bladz. met 4 platen. Prijs 95 Centen.

☞ Men zie verder het doel en plan dezer uitgave, uitgedrukt in de Voorrede dezer aflevering, welke bij alle Boekhandelaren ter inzage te bekomen is.

Marktberigten.

Rotterdam 25 Mei. Granen. Tarwe: 166 ℔ Hoo sche Kleefsche *f* 285; 165 ℔ dito dito *f* 280. 154 ℔ Belgische *f* 182. Boekweit: Ooster van *f*

Boter 1. kwal. *f* 42; 2. dito *f* 40.

Schiedam 25 Mei. Granen. Verkocht: Rogge, Petersburg *f* 168 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 13,50. J idem *f* 19,00. Amsterd. proef *f* 20,25, zonder lasting. Spoeling *f* 1,40 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk N Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnen*

Mei.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr. N. ℔	Barom bij O°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerk
25	2	no.	7.5	755.83	52.2	—14.2	0.95	3.1	Zw. bew
	10	nno.	6.5	64.69	50.0	— 5.8	0.86	0.9	Bewolkt
26	8	n.	11.0	71.56	50.4	—11.7	0 67	0	Idem.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 25 Mei 1858.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . . 2 1/2	pCt.	63 1/8	64	
dito dito 3	„	76 3/16		
dito dito 4	„	97 5/16	97 3/8	
Amortisatie-Sijndikaat 3 1/2	„	92 5/8		
Handelmaatschappij . 4 1/2	„	141 3/4		
Oost-Indische Leening 4	„	96 1/4		
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* 2 1/2	pCt.	52 3/8		
SPANJE.				
Obligatien 1 1/2	pCt.	26 3/8	26 7/16	
Oblig. 3	„	43 5/8	43 3/4	
Binnenl. Schuld . . . 3	„	37 3/4	37 13/16	
Amortisable		7 1/16		
PORTUGAL.				
Obligatiën 3	pCt.	46 3/16	46 1/4	
dito 1856. 3	„	44 3/4	44 13/16	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	105 1/8		
Obligat. 1828 & 1829 5	„	103 1/8		
Certifikat. 1831 & 1833 5	„	90 3/4		
Certifikaten 1840. . . 4	„	86 1/4		
Cert. bij *Stieglitz* . 4	„	85 1/2		
dito 5e Serie 5	„	98 1/4	98 3/8	
dito 1855 6e Serie. . 5	„	101 3/8	101 1/2	10
dito Adm. te Lond. 4 1/2	„	98		
Inschr. in Assign. . . 6	„	64 1/8	64 1/4	
Cert. van Assign. . 6	„	65	65 1/8	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		153 3/4		
Obligatien. 4	pCt.	80	80 1/4	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.* 4	pCt.	61 1/4		
Oblig. Metaliek . . . 5	„	74 15/16	75	
Oblig. Rente Am. . . 5	„	86 3/4	86 13/16	
dito dito Nat. 1854. 5	„	76 1/8	76 1/16	
dito dito 2 1/2	„	38 3/4	38 13/16	
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855 . 100 £		14 1/8	14 3/8	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu 4 3/4	„	36 13/16	37	
Grenada, Oblig. . . . 3 1/4	„	18 1/2	18 5/8	
Mexiko, Obl. 3	„	19	19 1/8	
N.-Am. Illin. Obl. C. B. 7	„	87		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 123 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 20 Mei.

Voorzitter: mr. *N. P. J. Kien.*

Aanwezig 24 leden: afwezig de heeren *Trip*, *Karsten*, *v. Cleeff* en *Mulder*.

Ingekomen:

eene missive van jhr. *v. Riemsdijk*, houdende mededeeling, dat hij niet in aanmerking wenscht te komen voor de vakature in de plaatselijke schoolkommissie, — besloten deze kommissie hiervan kennis te geven en haar uit te noodigen tot het doen eener nieuwe voordragt;

een provinciaalblad, houdende aanschrijving betreffende uitvoering van art. 76 en 77 van de wet op het lager onderwijs, — voor kennisgeving.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het ontwerp, betreffende de reorganisatie der sekretarie.

Art. 2. De bezoldigingen der gemeente-ambtenaren in het vorig artikel opgenoemd worden bepaald als volgt:

Van de hoofdambtenaren op een maximum van *f* 1400.— en een minimum van *f* 1000.—.

Van de commiesen op een maximum van *f* 1000.— en en minimum van *f* 700.—.

Van de adjunct-commiesen op een maximum van *f* 700.— en een minimum van *f* 500.—.

Van de klerken op een maximum van *f* 500.— en een minimum van *f* 300.—.

Van de schrijvers op een maximum van *f* 300.— en een minimum van *f* 200.—.

De heer *Pabst* deelt mede, dat hij ten gevolge van hetgeen in de vorige verg. is aangenomen, met den heer *Hengelaar* voorstelt, dit art. aldus te wijzigen dat de ambtenaar eerste klasse een traktenent zal genieten tot een minimum van *f* 800 en een maximum van *f* 1400, die der 2. klassen van een minimum van *f* 600 en maximum van *f* 1200, hetgeen eenigzins in verband is met het bestaande. Wat betreft de kommiezen, stelt hij voor het traktement te bepalen op een minimum van *f* 800 en het maximum *f* 1200, hetgeen mede overeenkomt met het bestaande; den adjunkt-kommiezen stelt hij voor een traktement te geven tot een maximum van *f* 800 en een minimum van *f* 500, en het minimum van het traktement der schrijvers te bepalen op *f* 100.

De *Voorz.* zegt, dat, in verband met het aangenomen amendement op Art. 1, hij gelooft te kunnen verklaren dat B. en W. meenen dat die wijziging zou kunnen worden aangenomen. Spr. deelt mede, dat de heer *Ackersdijck* een voorstel heeft ingezonden, strekkende om aan het slot van art. 1 te lezen; Het dagelijksch bestuur zal ook surnumerairs kunnen benoemen, die onbeloond werkzaam zijn.

De heer *v. Hoytema* moet er op wijzen, dat dit weder eene verandering is van het oorspronkelijke voorstel, waartoe geen reden wordt vermeld. Er bestaat, zegt Spr., verschil tusschen het amendement en de voordragt en het is noodzakelijk, dat daarvan aan de Verg. toelichting worde gegeven. In het oorspronkelijke voorstel waren 4 hoofdambtenaren. met een maximum van traktement van *f* 1400 en een minimum van *f* 1000; nu wordt door de heeren *Pabst* en *v. Hengelaar* een voorstel gedaan, waarmede B. en W. zich dadelijk vereenigen, namelijk, dat er zullen zijn een ambtenaar 1. en een ambtenaar van de 2. klasse, de 1. met een maximum van traktement van *f* 1400, het minimum echter stelt men voor met *f* 200 te verminderen, doch men geeft er geen reden voor. Voor den ambtenaar 2. klasse wordt ook het maximum verminderd met *f* 200 en het minimum tot *f* 600; voor dien ambtenaar dus, die meer zou zijn dan een gewoon kommies, wordt het minimum nu lager gesteld dan dat van een gewoon kommies, en dat grijpt geheel in het stelsel van B. en W. Het is, zegt Spr., zeer wel mogelijk, dat het goed is, maar het is moeijelijk in de behandeling, zoo voetstoots gesaisisseerd te worden van een onderwerp, dat men niet kent en dus niet kan beoordeelen. Bij de kommiezen hetzelfde; in de voordragt wordt een maximum voorgesteld van *f* 1000 en een minimum van *f* 700, er zouden er 2 geweest zijn, maar er zullen nu 4 zijn. Die 2 welke er meer zijn, zijn die vroegere hoofdambtenaren, en dus wordt die berekening gereduceerd tot een minder traktement. Spr. vraagt, welke de reden is, dat het minimum hier wordt verhoogd?

De *Voorz.* antwoordt, dat de wijziging is voorgesteld, om art. 2 in verband te brengen met hetgeen reeds is aangenomen. Spr. vindt er niets inkonsekwents in; het zijn, zegt hij, niet zoozeer de traktementen, waarnaar de klassen der ambtenaren geregeld worden, maar ook de aard hunner werkzaamheden. Spr. stelt het geval, dat de beide hoofdambtenaren tot eene andere betrekking geroepen wierden, dan zou daarvan het gevolg zijn, dat, als men slechts het minimum wilde geven, dadelijk een hoofdambtenaar werd aangesteld op *f* 800 en *f* 600, hetgeen voor het begin voldoende zal zijn; ware het noodig iemand anders te nemen, die reeds met de werkzaamheden vertrouwd was, dan zou men dadelijk het maximum kunnen geven. Spr. gelooft dus, dat bij aanneming van het voorstel de zaken zeer goed kunnen loopen. Het eenig bezwaar, dat hij tegen de wijziging heeft, is de vermindering van het minimum van het schrijvers traktement. Wat de kommiezen betreft, gelooft Spr., dat sommigen, door den aard hunner werkzaamheden, dikwijls meer zouden moeten verdienen dan een nieuw aangesteld hoofdambtenaar, al had hij dan ook meer gereleveerde werkzaamheden.

De heer *de Muralt* vreest, dat bij sommigen eene vergissing heeft plaats gehad, die aanleiding heeft gegeven tot de opvatting van den heer *v. Hoytema*. Spr. gelooft niet, dat toen B. en W. voorgesteld hebben 4 hoofd-ambtenaren te benoemen, zij daarmede bedoeld hebben de personen, die men thans als ambtenaren 1. en 2. klasse op het oog heeft; en de heer *v. Hoytema* heeft zich vermoedelijk ook voorgesteld, dat die 2 ambtenaren zouden opgenomen worden onder die hoofdambtenaren. Ten opzigte van een van die ambtenaren gelooft Spr. te kunnen zeggen, dat dit de bedoeling niet geweest is. Dezelfde overweging geldt ook omtrent de kommiezen, hun traktement wordt door het voorgesteld amendement verhoogd, wat betreft het minimum, het maximum is verminderd; B. en W kunnen zich daarmede vereenigen, omdat de redenen, die B. en W. gemoveerd hebben, om het maximum op *f* 1400 te stellen, waren, om welligt aan een van die 4 hoofdambtenaren *f* 1400 te geven en de anderen op *f* 1200 of *f* 1000 te houden. Spr. gelooft, dat het geheel konsekwent is, met de wijziging, in de vorige verg. op art. 1 gemaakt, waardoor een der 4 eerst bedoelde personen aan wien men *f* 1400 als bezoldiging verlangde te kunnen toekennen, onder eene andere kategorie voorkomt, waarbij het maximum op *f* 1400 wordt voorgesteld. Spr. ziet overigens in die amendementen, dat de voorstellers eigenlijk aan sommige ambtenaren de verzekering hebben willen geven van een hooger traktement dan hetgeen zij nu genieten. De wijziging, met betrekking tot de schrijvers, waarvan het minimum nu tot op *f* 100 wordt verlaagd, zou Spr. gaarne zien vervallen.

De heer *Pabst* zegt, dat, toen het beginsel gold van de ambtenaren aan te stellen, hij de redenen heeft opgegeven, waarom hij de verandering voorstelde. De verg. heeft zich daarmede vereenigd, gewis ook omdat de Voorz. er zijne goedkeuring niet aan onthouden heeft; nu het evenwel op traktementen aankomt, gelooft Spr., even als waarschijnlijk een groot gedeelte der verg., te moeten overhellen, om aan te nemen, wat de Voorz. goedkeurt. Het geldt hier toch administratieve kennis, en dan is de man, die 25 à 30 jaar aan het hoofd heeft gestaan der stedelijke administratie, de persoon, die de zaak het best kan beoordeelen, en van daar, dat de voorstellers hunne wijzigingen aan B. en W. ter kennisname hebben overgelegd. Spr. zal zich dus met de nederlegging van andere argumenten niet inlaten, daar de heeren *de Muralt* en de Voorz. duidelijk hebben aangetoond, dat geen inkonsekwentie in de wijziging is gelegen. Het amend., zegt Spr., heeft dat voor, dat het wordt goedgekeurd door een man, die zoo vele jaren aan het hoofd der stedelijke administratie heeft gestaan, en hij voegt er nog bij, dat als van de zijde van het dagel. bestuur op de voorstellen aanmerkingen waren gemaakt, zij dadelijk zouden zijn veranderd, en daarom heeft Spr. ook reeds aan den heer *v. Hengelaar* voorgesteld, om de wijziging in het traktement van den schrijver in te trekken.

De *Voorz.* meent, dat *f* 100 een te gering traktement is voor een schrijver, die eene vaste aanstelling heeft en het minimum dan eigenlijk wel *f* 200 mogt zijn. Spr. hecht er echter zooveel niet aan, want, ware het noodig, dan zouden B. en W. toch kunnen voorstellen meer te geven dan het minimum, maar het is toch van belang, dat, als men na afloop van een proeftijd een bepaald ambtenaar aanstelt, men hem voor zijnen arbeid op billijke wijze beloont.

De heer *v. Hengelaar* zegt, dat deze overweging wel in aanmerking komt, doch dat de reden, die hem tot het doen van dit voorstel beweegt, is, dat men in den regel voor schrijvers jongelieden krijgt van 12, 13, 14 jaar, die als ze beginnen niet dadelijk *f* 200 noodig hebben, maar eerst zonder belooning werken, later *f* 25, *f* 50 krijgen, hetgeen dan reeds veel voor hen is, terwijl zij nu, als ze wierden aangesteld, een traktement van *f* 200 zouden erlangen, hetgeen wel wat veel is.

De *Voorz.* zegt, dat tot nog toe, zelfs niet dadelijk *f* 100 werd gegeven; in het begin kregen de schrijvers niets, en naar mate men tevreden over hen was, kregen zij later *f* 25, *f* 50, eene zekere som onder de *f* 100; heeft nu zoodanig persoon bewijzen gegeven, dat hij nuttig werkzaam kan zijn, dan krijgt hij eene aanstelling als schrijver ter sekretarie, en dan is voor iemand, die dien proeftijd reeds heeft doorloopen, een traktement van *f* 100 misschien te klein.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat het niet in hem ligt om mistrouwen in de woorden van den Voorz. te voeden, maar den heer *Pabst* moet hij zeggen, dat de Voorz. niet zou verlangen, dat men iets aannam omdat hij het zegt, maar zal verlangen dat de leden van den raad zelven de zaak beoordeelen. De heer *de Muralt* zegt, dat de wijziging een noodzakelijk gevolg is van het vroeger aangenomenen en dat is niet het geval. Spr. is voor hooge traktementen, maar dat dit voorstel, om daartoe tekomen, het gevolg zeu zijn van het aangenomen amendement, dat ontkent hij. B. en W. hebben verklaard, dat die beide hoofdambtenaren als het ware hetzelfde ambt bekleeden, nu kan Spr. begrijpen, dat men den ambtenaar der 2e klasse voor het minimum op *f* 600 stelt, maar op welken grond dat voor de 1e klasse ook verminderd wordt, ziet hij niet in, er is toch geen nieuw ambtenaar gekreëerd; er zal altijd een zijn van de 2e klasse, die daarna opklimt. Maar ook de 2 kommiezen, die niet in de verandering begrepen zijn, worden verhoogd, en waarom ook dat? Rekent het dagelijksch bestuur de traktementen wat laag gesteld te hebben en dus eene verhooging te wenschen, Spr. zal er in berusten. Bij de adjunkt-kommiezen is het verschil nog sterker, die toch zijn volstrekt niet in verband met de verandering door het amendement te weeg gebragt en toch wordt eene verhooging voorgesteld.

De heer *de Muralt* zegt, dat B. en W. hebben voorgesteld de benoeming van 4 hoofdambtenaren op een maximum van *f* 1400 en een minimum van *f* 1000; Spr. zal mededeelen, wat zijn gevoelen daarbij geweest is. Onder die 4 hoofdambtenaren die hij op het oog had, was een persoon, dien men meende, dat een traktement van *f* 1400 moest ontvangen, er waren er 2, die reeds nu *f* 1200 zouden genieten, er was er een, die thans minder dan *f* 1000 heeft en verhoogd zou worden tot *f* 1000. Tengevolge van het op art. 1 aangenomen amendement zegt hij: van de personen die wij bedoeld hebben en die in den regel altijd bedoeld zijn geweest onder de vier hoofdambtenaren der sekretarie, krijgt er een een afzonderlijken rang, en ons voornemen was toch niet geweest, aan die andere ambtenaren een maximum van *f* 1400 te geven, daarom kunnen wij ons met het amendement vereenigen waarbij een maximum van *f* 1200 wordt vastgesteld; die twee personen, welke wij bedoeld hadden onder de hoofdambtenaren, en die nu het getal kommiezen vermeerderen van twee tot vier, zullen als kommies nu ook *f* 1200 kunnen ontvangen en de derde *f* 1000. Het resultaat, zegt Spr., zal hetzelfde zijn, behalve de naam van hoofdambtenaar en de vermeerdering van het getal kommiezen van twee tot vier.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt de bijvoeging, door den heer *Ackersdijck* voorgesteld, zonder omvraag, en het amendement met 22 stemmen tegen die der heeren *Schuller* en *v. Hoytema*, aangenomen.

Art. 3 wordt zonder diskussie aangenomen.

Art. 4 Aan de plaatselijke secretarie zijn toegevoegd de navolgende bedienden:

Een concierge, bewaarder van het stadhuis op eene bezoldiging van *f* 300.

Zes stadsboden, elk op eene bezoldiging van *f* 400.—, twee stads aanplakkers elk op eene bezoldigng van *f* 78.—.

De heer *Pabst* stelt in vereeniging met den heer *v. Hengelaar* voor, het art. aldus te wijzigen, dat er zullen zijn 5 boden en een portier, op een traktement van *f* 500. Een portier aan het stadhuis te hebben, achten de voorstellers noodzakelijk, zoo om de ingezetenen in het stadhuis den weg te wijzen, als voor de ontvangst van stukken, als niet alle bureaux meer geopend zijn, alsook om de stukken, welke van verschillende bureaux naar dezelfde bestemming moeten gezonden worden, te vereenigen, zoodat één bode ze allen kan meênemen, terwijl nu dikwijls verschillende boden gelijktijdig belast worden naar dezelfde ambtenaar of in dezelfde rigting te gaan, en zij dus dikwijls allen te gelijk afwezig zijn.

De *Voorz.* zegt, dat hem een zesde bode noodzakelijk voorkomt. Vroeger waren er 6, doch nadat een overleden was, heeft men willen zien of men kon volstaan zonder een in zijne plaats te nemen, hetgeen echter op den duur moeijelijkheid geeft. Wat betreft den portier, had Spr. zich voorgesteld, dat men hier als het ware een noodig had, die alleen wegwijzer was, welk denkbeeld reeds lang bestaan heeft. De reden, dat nog niemand daartoe werd aangewezen, is, dat er nog deliberatiën aanhangig zijn, om eenige ziekelijke en oude politieagenten te pensioneren, waarvan dan welligt een dienst zou kunnen doen als portier. Die betrekking zou echter niet van dien aard zijn, dat er hooger traktement dan aan dat van bode aan zou verbonden worden.

De heer *Pabst* zegt, dat de juiste opmerking van den Voorz. den voorstellers hun amendement doet intrekken. Hij zal echter nog eene reden geven waarom het gedaan is. De voorstellers meenden dat voor portier een oude bode moest genomen worden, die reeds met de zaken bekend was. — Verder stellen zij op hetzelfde art. nog een amend. voor, om nl. één aanplakker te hebben, daar aan twee geen behoefte bestaat. De man die aanplakker van de stad is heeft uit den aard der zaak nog eene menigte andere billetten aan te plakken, die hem salaris opleveren, en kan de hulp die hij mogt noodig hebben uit de voordeelen betalen.

De heer *v Hengelaar* heeft er niets tegen het voorstel betreffende den portier in te trekken in den geest als het gedaan is, maar gelooft dat hij dan toch in deze verordening moet worden opgenomen. Hij stelt dus voor dat te doen, en te bepalen dat het traktement *f* 200 zal bedragen.

De heer *Pabst* vraagt, of het dan niet beter ware, met het oog daarop, in plaats van 6 boden, 7 aan te stellen op een maximum van *f* 400; want zoo men nu een bode tot portier maakte zou hij van *f* 400 op *f* 200 komen; terwijl zoo hij bode bleef, hij als zoodanig toch de dienst van portier zou kunnen verrigten.

De heer *de Muralt* verklaart zich voor het denkbeeld van den heer *v. Hengelaar*. Iemand die het publiek in het stadhuis den weg wijst is bepaald noodig, en daartoe zou men kunnen nemen een

persoon, die de stad niet meer op andere wijze, kan dienen, maar als portier nog goede diensten zou kunnen bewijzen.

De *Voorz.* erkent ook ten volle die noodzakelijkheid en kan zich daarom wel met het voorstel vereenigen. Wat betreft de aanplakkers, gelooft Spr. dat men zich eene verkeerde voorstelling maakt. Het zijn toch niet alleen die ambtenaren, welke mogen aanplakken; want een ieder kan laten aanplakken door wien hij wil. Daar de stad groot is en het soms noodig is, dat sommige zaken spoedig worden aangeplakt, komen hem twee aanplakkers niet te veel voor.

De heer *Bake* vraagt of het wenschelijk is het voorgesteld traktement gebiedend te maken en het dagelijksch bestuur te verpligten om aan een nieuwen bode evenveel traktement te geven als een die langen tijd gediend heeft. Men wordt daardoor buiten de mogelijkheid gesteld hen na verrigte getrouwe diensten te beloonen en hun toestand eenigzins te verbeteren.

De *Voorz.*, hoewel in sommige opzigten deze zienswijze deelende, zou het hier minder geraden achten, die te volgen. De boden toch moeten behoorlijk gekleed en menschen zijn, die reeds vroeger blijken van een goed en ordentelijk gedrag hebben gegeven, zonder dat zij eenen proeftijd behoeven te doorloopen.

De heer *Schuurman* vraagt of het niet noodig is te bepalen dat de koncierge in het gebouw woont, en het alzoo niet wenschelijk is achter het traktement te voegen »bovendien het genot van de voor hem bestemde vrije woning."

De *Voorz.* acht dit eerste overbodig, daar dit van zelf spreekt, en ziet geen reden voor het tweede.

Het amendement tot het aanstellen van slechts één aanplakker, in stemming gebragt, wordt met 20 stemmen, tegen die der heeren *Jongeneel*, *v. Hengelaar*, *Schuller* en *Pabst*, verworpen, en het art. goedgekeurd, nadat het voorstel van den heer *v. Hengelaar* met 22 stemmen, tegen die der heeren *de Jong* en *Schuller*, is aangenomen.

Art. 5. Door den Raad wordt jaarlijks bij het opmaken der begrooting voor de kosten der stedelijke secretarie eene som vastgesteld, waaruit door B. en W. bijzondere diensten, door de in deze verordening genoemde ambtenaren en bedienden buiten de werkzaamheden die van hen gevorderd kunnen worden bewezen, op eene billijke wijze kunnen worden beloond.

De heer *Pabst* zegt dat hij en de heer *v. Hengelaar* meenen in het stelsel van emolumenten en toelagen eene verandering te moeten brengen, waarom zij het volgende voorstellen: »de hiervoren genoemde ambtenaren en bedienden zullen buiten goedkeuring van den raad, geene andere openbare ambten of bedieningen mogen bekleeden, noch, onder welken naam ook eenige andere voordeelen of inkomsten uit de gemeentekas genieten, dan die verbonden zijn aan de waarneming van het ambt of de bediening bij deze verordening vastgesteld. — De bezoldiging, verbonden aan de betrekkingen van sekretaris van de plaatselijke schoolkomm., van sekretaris bij het algemeen armbestuur, van geëmploijeerde bij het stedelijk archief, van kommissaris van het voermanswezen en van geëmploijeerde bij de administratie der inkwartieringskazerne, zal strekken in mindering der bezoldiging, welke aan den daarmede belasten ambtenaar, ingevolge deze verordening worde toegelegd." Spr. zegt, dat door dit amendement de moeijelijkheid zal ophouden, die men telken jare bij de begrooting en rekening vindt dat aan dezen en genen zooveel wordt gegeven voor toelagen; de beambten krijgen een traktement, en daarmede zal men volstaan. Dit sluit evenwel niet uit, dat B. en W. aan den raad kunnen voordragen dezen fo genen eene toelage te geven.

De heer *Ackersdijck* meent, dat het voorgesteld artikel eene nuttige en zelfs onmisbare bepaling bevat. De ambtenaren bekomen eene jaarwedde voor de gewone taak die hun wordt opgedragen; doch van tijd tot tijd kan het noodig zijn dat buitengewone werkzaamheden verrigt worden, die niet voorzien waren, en ook niet kunnen begrepen worden onder die, waarvoor de ambtenaren bezoldiging genieten. Men draagt zulke werkzaamheden aan bepaalde personen op, en bij voorkeur aan een of meer der ambtenaren, die men meent dat er de meeste geschiktheid toe hebben. Burgem. en Weth. behooren dus in de gelegenheid te zijn de geschiktste en vlijtigste mannen daarmede te belasten, en op de begrooting behoort eene som te zijn aangewezen ter beschikking van het dagelijksch bestuur, om daaruit die werkzaamheden te beloonen.

De *Voorz.* zegt, dat zijne ondervinding, waarop een der sprekers gewezen heeft, ook hem heeft bewezen, dat het goed is dat men den vlijtige ambtenaren voor buitengewone diensten ook eene buitengewone belooning geeft. En nu vraagt Spr. of men, als b. v. een ambtenaar ziek is en een ander in buitengewone uren diens werk verrigt, dezen niet eene kleine toelage daarvoor zal mogen geven? Spr. heeft reeds gehoord dat zij die lang aan eene administratie geweest zijn, er veel van hielden iets buitengewoons toe te kennen, wijl dit den ijver meer prikkelt en ook aanmoedigt, om in het belang der stad iets buitengewoons te doen. Spr. wijst op het overschrijven der oude doopboeken, ten betooge dat men, door dit systema te volgen, voor weinig geld dikwerf goed en nuttig werk verrigt krijgt. De raad kan B. en W. binden door op de begrooting weinig voor toelagen uit te trekken. De sekretaris wiens oordeel is ingewonnen beveelt het verleenen van toelagen voor extra werk ten zeerste aan.

De heer *Pabst* zegt, dat de mogelijkheid daartoe niet wordt afgesneden, maar alleen belet dat, gelijk vroeger, er eenige betrekkingen zijn die een vast inkomen opleverden uit de nevenbetrekkingen; zoo had een ambtenaar *f* 800 doch als intendant der inkwartieringskazerne en voor eenige andere betrekkingen nog *f* 450. De mogelijkheid om die uitgaven te kreëeren buiten toestemming van den raad, wil Spr. afsnijden. Spr. wenscht den ambtenaren der sekretarie eene goede bezoldiging te geven, doch ook, dat zij zich dan bij hunne zaak houden, en niet kunnen belast worden met andere zaken, zonder toestemming van den raad. Het personeel der sekretarie heeft reeds werkzaamheden genoeg, zoodat het moeijelijk nog andere kan waarnemen dan ten nadeele der gewone. Bovendien als er wordt voorkomen, dat bij elke openvallende kleine betrekking in de ambtenaren der sekretarie een konkurrent wordt gevonden.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat het artikel, dat voorgesteld wordt om art. 5 van het ontwerp te vervangen, twee geheel verschillende zaken vermengt, beiden van meer belang dan men welligt vermoedt: 1. dat de ambtenaar, die aangesteld is, nog andere funktiën kan vervullen tegen eene regelmatige belooning, en 2. dat buitengewone werkzaamheden buitengewoon beloond worden. Het eerste, zegt Spr., is het zeer bekend onderwerp van kumulatie van ambtsbetrekkingen en jaarwedden. Men houdt het voor niet goed dat aan een ambtenaar nog eene andere funktie, tegen vaste bezoldiging, worde opgedragen, en men stelt voor dit te verbieden. Spr. is overtuigd dat dit gevoelen steunt op een valsch begrip. Wanneer voor een of andere tak der stedelijke administratie een bepaald persoon vereischt wordt, vordert het belang van het bestuur, dat men den geschiktste daarvoor kieze; en in vele gevallen zal dat juist een der ambtenaren zijn, die reeds in zijne betrekking bewijzen van bekwaamheid en ijver gegeven heeft. Alleen moet dan gevraagd worden of hij, benevens zijn ambt, nog de andere funktie behoorlijk kan vervullen. Kan hij dat doen, dan is het allezins raadzaam bij voorkeur hem daarmede te belasten. Het werk zal dan beter geschieden, en de bezoldiging zal minder groot behoeven te zijn, dan wanneer men die kleine funktie opdraagt aan iemand die nog geen stedelijk ambtenaar is. Doch onregtvaardig en schadelijk zoude het zijn, te vorderen, dat een ambtenaar, die bekwamer of vlugger is dan andere, zulke funktiën, die niet tot zijn ambt behooren, als bijwerk, voor niet, zoude vervullen. Het andere punt is, dat men toevallige voorbijgaande werkzaamheden opdraagt als eene bijzondere taak; dat daarvoor de gelegenheid besta is van groot belang, want op die wijze wordt dikwijls veel gedaan wat anders niet geschied zou zijn, en gewoonlijk voor kleine belooning, naar evenredigheid van het nut. Spr. heeft nog in den afgeloopen zomer in een bureau, dat bijzonder zijne belangstelling wekte, want het was een bureau van statistiek, bewonderd, dat zoo veel goed werk verrigt was met beperkte middelen. En de man, die aan het hoofd stond, uitstekend in de kunst van administratie, verklaarde hem, dat hij dit verkreeg door bepaald werk aan bepaalde personen op te dragen, die hij beloonde naar de taak, die zij volbragten.

De *Voorz.* zegt dat dit ook zijne zienswijze is en acht ook uit een finantiëel oogpunt die akkumulatie zeer voordeelig. Spr komt terug op het voorbeeld door den heer *Pabst* aangevoerd, en zegt dat als de bedoelde ambtenaar zich niet voor eene geringe som met die verschillende werkzaamheden belastte, men voor het verkiezingswerk als anderszins afzonderlijke bureaux zou moeten hebben. De bezoldiging aan de betrekking van dien persoon wordt echter daardoor niet vast verhoogd, want zoo hij eens vervangen wierd door een ander, die minder akkuraat en minder geschikt voor die andere werkzaamheden was, zou men ze dezen niet opdragen. Voor de inkwartieringskazerne krijgt men nu langs dien weg voor *f* 100 beter verrigt wat vroeger met *f* 400 betaald moest worden. Spr. gelooft dat die zaken het best aan het dagelijksch bestuur worden overgelaten. De Koning kan een persoon kiezen, die tegen den zin van den raad is, maar in het dagelijksch bestuur kan de raad kiezen personen, wien hij vertrouwen kan schenken, maar dan dunkt Spr., moet hij hun dat vertrouwen ook niet onthouden. Spr. gelooft daarenboven dat akkumulatie voor sommige betrekkingen zeer wenschelijk is; er zijn eenige personen, bv. de havenmeester, die, doordien zij verschillende betrekkingen hebben, zich geheel aan de stad kunnen wijden, terwijl als men die betrekkingen over meer personen verdeelde, zij er nog andere zouden moeten bij hebben.

De heer *Bake* vereenigt zich met het aangevoerde door de beide voorgaande Spr's. Spr's ondervinding heeft hem geleerd, dat men een groote stimulans voor den ijver der ambtenaren mist, als men de beurs niet in de hand heeft, en in het wezenlijk belang der ambtenaren en der stedelijke finantiën acht hij het wenschelijk, dat B. en W. zoo vrij mogelijk worden gelaten in het toekennen dier toelagen en kleine traktementen. Akkumulatie acht Spr. ook zeer nuttig; men kan twee ambtenaren hebben die hetzelfde werk te verrigten hebben en waarvan de een vlug werkt en veel tijd over heeft, en dan is het voor hem goed en voor de gemeente voordeelig als B. en W. hem nog meer kunnen laten verrigten tegen eene betrekkelijk geringe belooning. Spr. is verigens ten zeerste tegen de voordragt en had haar in de plaats van het dagelijksch bestuur nooit ingediend, daar zij naar zijn oordeel onnoodig en niet in het belang der stad is.

De heer *v. Hengelaar* gelooft, met het oog op de gemeentewet, dat de raad verpligt is zelve die regeling te verrigten, en heeft daarom de zaak niet beschouwd uit een oogpunt van vertrouwen, maar van wenschelijkheid. Wordt nu aan het dagel. bestuur de geheele bevoegdheid tot gratificeren overgelaten, dan zullen de ambtenaren meenen verongelijkt te zijn, als de een eene toelage krijgt en de ander niet. Ook voor de ambtenaren is het wenschelijk, niet alleen dat zij, in het ambt zijnde, weten wat zij krijgen, maar ook dat zij, als zij er toe geroepen worden, weten wat zij te wachten hebben. Bovendien is de regeling ter sekretarie niet, dat de ambtenaren worden benoemd tot het verrigten van bepaalde werkzaamheden, maar in het algemeen hunne diensten voor den ganschen dag beschikbaar stellen. Akkumulatie kan dikwijls goed zijn, maar niet als voor de nevenambten een gedeelte van den tijd voor de hoofdbetrekking moet worden gebruikt. — Ziet men de rekening over het afgeloopen jaar, dan, zegt Spr., ontwaart men, dat er bijna niet een ambtenaar is die boven zijn gewoon traktement niet gratifikatiën genooten heeft, en de bestendiging dier akkumulatie van de traktementen met gratifikatiën wenscht Spr. voor te komen. Bovendien, zegt Spr., zullen de ambtenaren, als men hen voor alles extra betaalt, eindelijk niets meer doen, zelfs b. v. geen pennen vermaken.

De *Voorz.* meent dat men, om bij dit voorbeeld te blijven, ook niet zou kunnen vergen dat de ambtenaren voor het geheele stadhuis pennen vermaakten, zonder daarvoor eene kleinigheid te geven; en zoo ook met andere buitengewone diensten. Met het geven van gratifikatiën is men steeds zoo zuinig mogelijk geweest. Wil men dat een uitvoerend bestuur met kracht werkzaam zij, dan moet het ook gelegenheid hebben om tusschenbeiden iets voor buitengewone diensten te geven, en Spr. zou niet ligt aan den raad voorstellen doen tot het verleenen van gratifikatiën voor werkzaamheden die eigenlijk nietig zijn.

De heer *de Muralt* acht zich na de toelichting van den Voorz. verpligt zijne stem te geven aan het amendement, dat konsekwent is met de gelijkluidende bepaling, reeds door B. en W. voorgesteld in de ontwerp-verordening voor de fabriekaadje; wordt het voorgesteld art. alleen aangenomen en het amendement verworpen, dan acht hij de verordening bijna onnoodig. Er zijn, zegt Spr., ambtenaren, die onder verschillende titels en benamingen een totaal van gratifikatiën ontvangen dat welligt hun traktement overtreft; dit acht hij verkeerd. Men heeft wel gewezen op de voordeelen, maar niet op de nadeelen daarvan; opzettelijk wil Spr. daarover in geene bijzonderheden treden, er zijn toch zoovele andere takken van administratie, van den lande of van de provincie, waar men dit stelsel van gratifikatiën en opeenstapeling van toelagen onder allerlei benaming, niet kent. Bv. op de griffie van eene regtbank kunnen de ambtenaren dikwijls overstelpt met werkzaamheden zijn, zoo ook een regter-kommissaris, zij toch krijgen daarvoor geen gratifikatie, evenmin als b. v. de ambtenaren der belasting, bij het opmaken van kohieren of anderzins, en zoo veel andere ambtenaren van den staat, die veel meer moeten werken dan die ter sekretarie van de stad. Men betale de ambtenaren goed, men opene voor hen het uitzigt op eene hoogere bezoldiging in de toekomst, en dan zullen zij meer werken en goed werken, en kan men hun getal verminderen. Spr. vraagt ook nog of die buitengewone werkzaamheden wel altijd buiten de gewone uren worden verrigt? en ten laatste zal men moeijelijk kunnen onderscheiden wat onder hun gewoon, wat onder hun buitengewoon werk moet worden verstaan, wanneer voor zoo veel zaken eene afzonderlijke belooning telkens moet worden toegekend.

De *Voorz.* merkt aan dat de bevoegdheid, welke bij art. 5 gegeven wordt, niet is om willekeurig gratifikatiën te geven, maar om, voor de werkzaamheden, welke de ambtenaren verrigten, buiten die welke van hen gevorderd kunnen worden, eene buitengewone belooning toe te kennen. Bij aanneming van het amendement zal dus het art. toch kunnen blijven bestaan

De heer *Boer* zegt, dat de juiste opvatting van art. 5, door den vorigen Spr. in het licht gesteld, voor hem een grond zal zijn om zich met het nieuw art. niet te vereenigen. Spr. heeft de overtuiging dat het dikwijls in het belang der zaak is, dat men extra belooningen kunne geven, maar dan moet het ook wezen voor extra werk, en die extra-werkzaamheden hebben zich van tijd tot tijd voorgedaan. Men zou bv. geen ambtenaar kunnen aanstellen, van wien men zou kunnen vergen, dat hij den geheelen nacht aan een rapport bleef schrijven, en toch kunnen zich gevallen voordoen, waar dit hoog noodzakelijk is. Spr. wenscht voor zulke gevallen de mogelijkheid om te beloonen, maar tevens een waarborg, ook voor zich zelven, dat het dagel. best. niet verder zal gaan, en die vindt hij in art. 5, volgens hetwelk de raad een kredietpost verleent, zoo groot of klein als hij verkiest. De raad zou daarenboven, als er misbruik van gemaakt was, een volgend jaar dien post kunnen intrekken.

(Vervolg hierna.)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.